

UNA MENTIDA
LLARGA I
GRASSONA

PROPOSTES
DIDÀCTIQUES

Manuel Civera i Gómez

© 1993 Mercè Company
Il·lustracions de José M. Lavarello
150x200 mm., 68 pàgines
Enquadernació en rústica

© 1993 Edicions del Bullent, SL
De la Taronja, 16 - 46210 Picanya
☎ 961 590 883
info@bullent.net

INTRODUCCIÓ

El present quadern de lectura té un triple objectiu: afiançar un procediment adequat de lectura, afavorir el comentari sobre el llibre que ens ocupa i oferir-te un material personal que podràs consultar i guardar, si vols. Fonamentalment, volem evitar possibles deficiències en l'hàbit excels i fantàstic de la lectura. En aquest sentit, al quadern es proposen unes activitats que, al nostre entendre, hauria de realitzar qualsevol lector de 10 a 12 anys, si es vol que el seu treball pugui ser orientat adequadament. Les fites que ens marquen aquest camí són:

1. **Anticipacions.** Efectivament, si una persona tria un llibre per llegir-lo és perquè el títol, les solapes i l'índex li creen interès. És per això que abans de llegir *Una mentida llarga i grassona*, ens anticiparem al seu contingut, intentarem picar o reproduir la curiositat que mou el llibre i que, en llegir-lo, comprovarem si respon a les nostres expectatives o ens sorprèn.

2. **Fitxa de lectura.** Quan ja estem preparats per començar a llegir, cal que dediquem un temps a saber com ha arribat a les nostres mans el llibre i anotarem coses de l'autor, de l'il·lustrador (que ho podràs contestar llegint el que et contem sobre ells), de l'editorial (que ho trobaràs en el full de crèdits) i també convé que deixes constància del teu quefer: dia que comences la lectura...

3. **Anotacions.** Hauràs d'anotar les paraules i les expressions que no compregues ben bé en el full corresponent. És per això que cal que disposes d'un llapis i tingues prop un diccionari. Procedeix de la següent manera: subratlla les paraules que no conegues, però si el context te les fa entendre no les notes fins que pases la lectura i en pugues consultar el significat.

4. **Lectura i record.** Començaràs a llegir al teu ritme, comprenent bé cada part i ho recordaràs. Et recomanem que si, en llegir el primer capítol, no has agafat el fil de la història, sigues pacient i tornes a llegir-lo, segur que a partir d'un bon començament la lectura anirà més seguida. A l'apartat corresponent, contestaràs unes preguntes, relacionaràs paraules i sintetitzaràs idees. En definitiva, has d'aconseguir fer teua l'aventura.

5. **Anàlisi i opinió.** Una vegada ja has acabat de llegir el llibre, cal que parles d'aspectes diversos: dels protagonistes, dels escenaris, de l'ambientació, de la forma com explica l'autor les coses... És el moment d'anar formant la teua pròpia opinió sobre la lectura. Finalment, exposaràs amb les teues paraules el resum de *Una mentida llarga i grassona* i exposaràs els motius per què la recomanaries.

L'AUTORA

Mercè Company va nèixer al barri de Gràcia, a Barcelona, el 19 de maig de 1947. Ni el franquisme, ni les monges, ni els seus pares van poder amb ella, perquè sempre estava als núvols inventant-se històries, per justificar no haver fet els deures. Estudià Comerç i Belles Arts i, encara que anteriorment féu d'administrativa, relacions públiques, publicista i redactora, actualment es dedica a l'activitat que més l'entusiasma: escriure i inventar-se personatges. Algunes de les seues obres han estat traduïdes a l'alemany, japonès, anglès, danès, castellà, basc, francès, italià, finès, etc. Ha col·laborat en la producció de la serie de dibuixos animats sobre *Les tres bessones*.

Ha publicat nombroses obres a diferents editorials com ara *La reina calba* (Bullent, 1983 -Premi Enric Valor-) i *Els cabells de la senyora Bruna* (Tàndem edicions, 1991).

L'IL·LUSTRADOR

José Maria Lavarello va estudiar arquitectura, dibuix i pintura.

Va ésser professor de la Facultat d'Arquitectura i de l'Escola Provincial d'Arts Visuals, amdues de Rosario (Argentina).

Viu a Barcelona des de l'any 1982, on comença a il·lustrar llibres infantils i juvenils com ara: *El boquete* (la Galera), *El deseo de Sofia* (Espasa-Calpe), *La bomba* (Bruño), *Cul de mal seient* (Edelvives), *El singlot del senyor Pot* (Edelvives), *Que llueva, que llueva* (Edebé), *La liebre y el erizo* (Carlsen, Alemanya), *La rana envidiosa* (Angulo), *El estanque de ranas* (Gakken, Japó)...

FITXA DE LECTURA

Títol

Rotula el títol del llibre segons t'inspire el significat.

Autora

De la biografia que exposem a la pàgina anterior, resumeix en dues o tres línies el que consideres més interessant. Et proposem que comences explicant el seu nom, l'any i el lloc on va nèixer, que continues contant a què es dedica i que acabes dient el nom d'altres llibres escrits per ella.

.....
.....
.....
.....

Il·lustrador

Escriu sobre l'il·lustrador el mateix que te'm proposat amb l'autora

.....
.....
.....
.....

Editorial

Llegint els crèdits, la primera pàgina d'aquest quadern, escriu:

- Nom de l'editorial
- Població on es troba l'editorial
- Mes i any de l'edició del llibre

Control de lectura

- Data de començament de la lectura
- Data d'acabament de la lectura
- Si consideres que la lectura s'ha retardat per algun motiu diferent al teu ritme habitual, anota'l

ANTICIPACIONS

Si t'has proposat llegir el llibre *Una mentida llarga i grassona*, el títol t'haurà deixat la mosca darrere l'orella. Perquè, com és una mentida llarga i grassona?

Abans d'introduir-te en la lectura del llibre, cal que dediques un temps a veure com seria per a tu una mentida llarga i grassona. Repassa la teua pròpia experiència i recorda les mentides que has conegut. Potser, un dia vas contestar una pregunta sense pensar-hi i vas fer una mentida. Ara que, aquesta, seria una mentida curta i no sé com de grassona. Potser alguna vegada tots els amics decidireu inventar-vos una mentida per despistar algú en un moment concret i vas fer una mentida grassona, però curta. O potser una persona us confon amb un familiar i no desmentiu la seua errada i la seua confusió s'allarga el temps i contribuïu a mantenir una mentida, que seria llarga, però primeta. Quina mentida, però, podria ser llarga i grassona?

Interrogant-nos així sobre el títol del llibre, ens trobem davant una endevinalla:

**Endevina minyona,
quina mentida
és llarga i grassona?**

Et proposem que intentes contestar-la. Si tu no trobes una resposta que et satisfaga, planteja l'endevinalla a les persones que tens a la vora, a veure què et contesten. És fàcil que una de les contestacions s'acoste al plantejament de l'autora del llibre. Potser!

No sabem quina solució hauràs donat a l'endevinalla. Si no t'ha satisfet la contestació, potser hages tingut la picardia de fixar-te en el dibuix de la tapa. Si ho has fet, hauràs vist una serp i segurament hauràs relacionat que una bestiola així és llarga i grassona. És evident que una serp és llarga i grassona; però, pensa: creus que una serp és una mentida? Si no saps molt de serps, consulta una enciclopèdia del món animal i descobriràs que hi ha serps molt grans, si fa no fa com la que apareix en el llibre. I si una serp no és mentida, a quina mentida o tipus de mentida es refereix l'autora del llibre *Una mentida llarga i grassona*?

En qualsevol cas tens a les mans Una mentida llarga i grassona. Llegeix el llibre amb atenció i podràs descobrir... almenys la matèria amb què es fan les mentides, la importància del llenguatge.

ANOTACIONS SOBRE LA LECTURA

Vas a començar a llegir i és molt convenient que tingues a mà un llapis i un diccionari. Comença a llegir i amb el llapis subratlla les paraules i les expressions que no conegues ben bé. Ara bé, si pel context comprens el que volen dir, et recomanem que no detingues la lectura per buscar-ne al diccionari el significat, ja el buscaràs quan acabes el capítol. Quan el significat d'una paraula o expressió és necessari conèixer-lo, cal que detingues la lectura i n'esbrines el significat.

• En aquesta pàgina deixa constància de les paraules i les expressions que has buscat i has d'incorporar al teu domini.

grassona: que té greix, però mentida grassona significa mentida amb substància o misteri.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

LECTURA I RECORD DE LES PARTS

Contesta els capítols numerats:

Capítol 1

- Per què arriba content l'Octavi a casa?
- Quina condició ha posat la mestra?
- Quina boníssima idea ha tingut l'Octavi? Què pensa contar?
- Què demana l'Octavi a son pare?
- Escriu les normes que li dona son pare.

Capítol 2

- Quines són les afeccions de l'Octavi?
- En quina activitat, però no deixa de pensar des de fa uns quants dies?
- Què diu en Blai que és això que està fent?
- Per què no creuen l'Octavi?

Capítol 3

- Què oblidava contar l'Octavi i li ho recorda son pare?
- Què demana l'Octavi a son pare?
- Què accepta fer-li son pare?
- Quin és l'objectiu de l'Octavi?

Contesta sobre les parts de la història de la Siribeta:

Com arribà la Siribeta a casa dels meus cosins

- Què és la Siribeta?
- D'on procedeix?
- Qui la va portar?
- A qui la va regalar?

• Per què la va portar?

.....

• Per què tenia una mica de ràbia l'Octavi?

.....

Les coses que fa la Sibereta

• Quina cosa encanta la Sibereta?

.....

Per què la veu fins tan tard?

.....

• On dorm?

• Però, on hauria de fer-ho?

• Quina cosa li agrada fer amb bogeria?

.....

• Quan va nàixer la Zuriñe, què feia la Siri?

.....

• Què li produeix més por?

.....

• Què fa amb les visites?

.....

Els jocs de la Siribeta

• Quines coses fa jugant al futbol?

.....

• Per on juguen a amagar?

.....

• Què sent pel monopati?

.....

• Què fa quan sent la música?

.....

Què menja la Siribeta

• Indica les coses que menja

.....

Com a resum final

• Indica les característiques més importants de la Siri:

.....

.....

Capítol 4

• Explica breument què és un jurat d'un certamen literari o jocs florals.

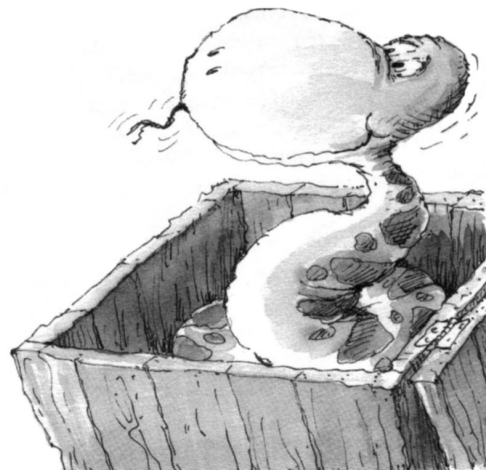
.....

.....

• Escribeu els noms dels mestres que componen el jurat.

.....

.....

- Exposa les dues raons per les quals no volen donar el premi a l'Octavi.

.....

- Exposa per què l'Octavi espera rebre el premi.

.....

- Indica com es troba l'Octavi i la gent que espera el veredict.

.....

Capítol 5

- Quins alumnes són els premiats del cinquè nivell?

.....

- Per quins motius creu l'Octavi que no l'han premiat?

.....

- Què sent i què li passa a l'Octavi?

.....

- Què li diu son pare?

.....

- Què li diu en Blai?

.....

- Què pensa fer l'Octavi? I els seus pares?

.....

.....

Capítol 6

- Exposa breument què fa l'Octavi i son pare l'endemà de classe.

.....

- Explica per què han decidit fer això.

.....

- Enraona si aconseguixen el que pretenien.

.....

- Epíleg: per què va portar cua la història de la Siribeta?

.....

ANÀLISI I OPINIÓ

Protagonistes

- ESCRIU EL NOM I ELS Trets dels protagonistes del llibre que han participat amb diàleg:

Nom	Característiques
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Recorda i escriu les característiques de Siribeta.

.....

.....

.....

- Contrasta la teua opinió amb la dels teus companys i anota el que consideres interessant.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Escenaris

- Seguint l'esquema, repara en els llocs on actuen els personatges principals del llibre i anota també què hi fan l'Octavi i la Siribeta.

OCTAVI	SIRIBETA
Lloc:	Lloc:
Accions:	Accions:
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Lloc:

Accions:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Lloc:

Accions

.....

.....

.....

.....

Temps

Els objectes que utilitzen o apareixen en la narració, i també en les coses que diuen els personatges, evidencien l'època en què se situa l'acció.

- Digues en quina època se situa l'acció: en el passat, en el present en un possible futur:
.....
- Busca paraules o frases que ens ho indiquen:
.....
- En el llibre es conten dues històries que acaben sent-ne una sola. Quants dies consideres que es conten de la vida de l'Octavi?
.....
- I de la Siribeta?
.....

Opinió

Pensa en les coses que, al teu parer, són més creïbles i quines més dubtoses i contesta:

- Et sembla possible la història de l'Octavi i la Siribeta?
Per què?
- T'agradaria tenir una serp boa com la de la narració?
Per què?
- Per què creus que el llibre es diu *Una mentida llarga i grassona*?
- Comenta amb els companys la conveniència o no de tenir animals salvatges a casa. Penseu en la importància de la vida en llibertat perquè els animals crien i compliquen el seu parer en la cadena tròfica. Transcriu-ne les aportacions més importants, encara que no siguin les que tu defenses.
.....

- Què creus tu, l'autora ens vol contar coses dels animals o dels sentiments de les persones?

Per què?

Resum

- Resumeix el llibre, o el podríem anomenar *El cas de l'Octavi*. No contes, però la història de la Siribeta, perquè ho faràs seguidament. Ara bé, sí has de resumir el capítol on l'Octavi porta la serp a l'escola, ja que és un capítol complementari i comú a les dues contalles.

- Resumeix el contingut del text que l'Octavi presenta als Jocs Florals de l'Escola i que podríem anomenar La història de la Siribeta.

- Escriu una frase dient si t'ha agradat *Una mentida llarga i grassona*, no oblidés d'explicar el perquè.